

Sabima kartleggingsnotat 29-2023

Kartlegging av sopp i Ånderdalen nasjonalpark på Senja 8.-10. September 2023

Av Ole Christian Hagestad

I løpet av helgen 8-10. september ble Ånderdalen nasjonalpark besøkt av Tromsø sopp- og nyttevekstforening for kartlegging av storsopp. Totalt ble det gjort over 409 registreringer både i nasjonalparken og rett utenfor. Dette utgjorde 135 forskjellige arter og slekter.

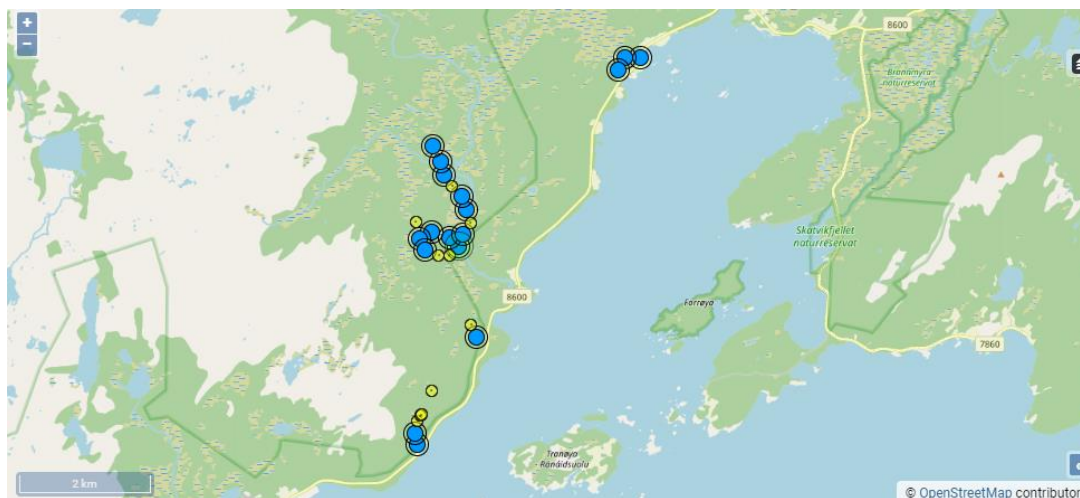
Emneord: nasjonalpark, kystfuruskog, ospeskog

Ånderdalen nasjonalpark er en av de eldste nasjonalparkene i Nord-Norge sammen med Stabbursdalen og Øvre Pasvik nasjonalpark. De ble alle opprettet i 1970. Ånderdalen er preget av kystfuruskog og befinner seg i overgang mellom oseanisk og kontinentalt klima. Området har mange sølvfurer og varierte naturtyper fra kystfuruskog, kystlynghei, flommarkskog, myrområder, skogsmark og løvskog. Frem til 2023 var det kun gjort en runde med kartlegging av storsopp i nasjonalparken (i 2010) og da kun av vedboende sopp med fokus på rødlistearter. Dermed var det kun kjent i underkant av 30 arter sopp fra nasjonalparken.

Denne kunnskapsmangelen dannet grunnlaget for en relativt lavterskel kartlegging selv for de med liten eller moderat arts kunnskap. I løpet av 2 dager med kartlegging inne i nasjonalparken kunne 12 personer fra Tromsø sopp- og nyttevekstforening melde om 124 forskjellige arter og artsgrupper fordelt på 363 observasjoner. Inkluderer man området rett utenfor nasjonalparken fra inngangsportalen ble det 135 arter og 409 observasjoner. En komplett oversikt er gitt i Tabell 1. Dette er en betydelig økning av kjente arter og vil kunne danne ett grunnlag for videre kartlegging i nasjonalparken.

Totalt ble fem områder undersøkt, fire av de inne i nasjonalparken, se Figur 1. Områdene var ett ospéholt, en tørkepreget skråning med forvitningsmasser dominert av furu, lyng og lav, samt tre områder med furu med større blandingspreg og myrpåvirkning. I tillegg til artene som ble identifisert ble det også funnet mange sopper som ikke kunne identifiseres grunnet manglende tid og kunnskap, mange av disse hørte til de små brune, men også enkelte kjuker.

I ospeskogen ble det funnet stor variasjon av sopp, blant annet med flere slørsopper og vedboende sopp. Ett spesielt interessant funn var *Coprinopsis tuberosa*, denne blekksoppen vokser ut fra ett sklerotium og lukter rå potet. I den tørkepregede forvitningsskråningen med furu ble bitter ridermusserong, lurvesøtpigg og vannflekket torvslørsopp funnet.

Figur 1 – Oversikt over områdene som ble kartlagt. Grønn linje markerer nasjonalparkens grenser.

Tabell 1 - Oversikt over arter som ble funnet i prosjektet.

Navn	Vitenskapelig navn	Antall funn	Rødliste-status	Ny for fylket	Usikker det.
gult dvergbeger	<i>Calycina citrina</i>	1			
småsporet grønnbeger	<i>Chlorociboria aeruginascens</i>	1			
furuskyttesopp	<i>Lophodermium pinastri</i>	1			
	<i>Propolis leonis</i>	1		x	
småsporet dvergprickbeger	<i>Saccobolus depauperatus</i>	1		x	x
møkkøyesopper	<i>Lasiobolus</i> sp.	1			
brun begersopp	<i>Peziza badia</i>	1			
dyngebegre	<i>Pseudombrophila</i>	1			
småfløyelsbeger	<i>Trichophaea gregaria</i>	1			
orheksekost	<i>Taphrina epiphylla</i>	1			
grynhatter	<i>Cystoderma</i> sp.	1			
pærerøyksopp	<i>Lycoperdon pyriforme</i>	1			
brun kamfluesopp	<i>Amanita fulva</i>	6			
rød fluesopp	<i>Amanita muscaria</i>	2			
grå kamfluesopp	<i>Amanita vaginata</i>	3			
hvit fluesopp	<i>Amanita virosa</i>	1			
slåttesopp	<i>Panaeolina foenicicii</i>	1			
rødbelteslørsopp	<i>Cortinarius armillatus</i>	7			
rimsopp	<i>Cortinarius caperatus</i>	19			
kanelslørsopp	<i>Cortinarius cinnamomeus</i>	4			
blåbelteslørsopp	<i>Cortinarius collinitus</i>	5			

sennepslørsopp	<i>Cortinarius croceus</i>	1			
rynkeslørsopp	<i>Cortinarius elatior</i>	3			
lillastilket slørsopp	<i>Cortinarius evernius</i>	2			
sleipslørsopp	<i>Cortinarius mucosus</i>	9			
brunskjellet slørsopp	<i>Cortinarius pholideus</i>	4			
porfyrslørsopp	<i>Cortinarius porphyropus</i>	1			
vannflekket torvslørsopp	<i>Cortinarius sphagnophilus</i>	1		x	
honningslørsopp	<i>Cortinarius stillatitius</i>	4			
liten porfyrslørsopp	<i>Cortinarius subporphyropus</i>	1	NT	x	x
raspslørsopp	<i>Cortinarius trivialis</i>	1			
glatt muslingsopp	<i>Crepidotus applanatus</i>	1			
sølvglanssopp	<i>Chondrostereum purpureum</i>	1			
rødsporesopper	<i>Entoloma sp.</i>	1			
	<i>Entoloma pseudoturbidum</i>	1		x	x
sumprødspore	<i>Entoloma turbidum</i>	1			x
lakssopp	<i>Laccaria laccata</i>	9			
klubbetraktsopp	<i>Ampulloclitocybe clavipes</i>	1			
sumpvokssopp	<i>Hygrocybe substrangulata</i>	1			
sotvokssopp	<i>Hygrophorus camarophyllus</i>	2			
frostvokssopp	<i>Hygrophorus hypothejus</i>	1			
torvnavlesopp	<i>Lichenomphalia ericetorum</i>	1			
klokkehatte	<i>Galerina sp.</i>	1			
flatklokkehatt	<i>Galerina marginata</i>	1			
reddiksopper	<i>Hebeloma sp.</i>	1			
trevlesopper	<i>Inocybe sp.</i>	1			
silketrevlesopp	<i>Inocybe geophylla</i>	1			
skjelltrevlesopp	<i>Inocybe lanuginosa</i>	1			
liten knolltrevlesopp	<i>Inocybe mixtilis</i>	1			
	<i>Inocybe teratargus</i>	1		x	x
almeknippesopp	<i>Hypsizygus ulmarius</i>	1			
klyngeflathatt	<i>Collybiopsis confluens</i>	1			
løvseigsopp	<i>Marasmius epiphyllus</i>	3			
reddikette	<i>Mycena pura</i>	3			
blodhette	<i>Mycena haematopus</i>	1			

flåhette	<i>Mycena epipterygia</i>	5		
rynkehette	<i>Mycena galericulata</i>	5		
flekkskivehette	<i>Mycena maculata</i>	1	x	
knollrusthette	<i>Xeromphalina caudicinalis</i>	1		
knippeflathatt	<i>Connopus acervatus</i>	2		
honningsopper	<i>Armillaria</i> sp.	3		
skoghonningsopp	<i>Armillaria borealis</i>	1		
ekte honningsopp	<i>Armillaria mellea</i>	2		
mørk honningsopp	<i>Armillaria ostoyae</i>	1		
vintersopp	<i>Flammulina velutipes</i>	1		
seig østersopp	<i>Pleurotus dryinus</i>	1		
skjermopp	<i>Pluteus cervinus</i>	2		
	<i>Coprinopsis tuberosa</i>	1	x	
stor knippesprøsopp	<i>Homophron spadiceum</i>	1		x
fregnebittersopp	<i>Gymnopilus penetrans</i>	1		
furubittersopp	<i>Gymnopilus picreus</i>	1		
svovelsopp	<i>Hypholoma capnoides</i>	1		
olivensvovelsopp	<i>Hypholoma myosotis</i>	1		
stubbekjellsopp	<i>Kuehneromyces mutabilis</i>	1		
elgkragesopp	<i>Protostropharia alcis</i>	1	x	
sitronkragesopp	<i>Protostropharia semiglobata</i>	1		
stor kragesopp	<i>Stropharia hornemannii</i>	1		
grønn anistraktsopp	<i>Clitocybe odora</i>	1		
snylteflathatt	<i>Collybia cirrhata</i>	1		
spissknollflathatt	<i>Collybia tuberosa</i>	2		
bitter riddermusserong	<i>Tricholoma aestuans</i>	1		
brungul stubbemusserong	<i>Tricholomopsis decora</i>	1		
ringpinnehatt	<i>Tubaria confragosa</i>	1		
pinnehatt	<i>Tubaria furfuracea</i>	2		
steinsopp	<i>Boletus edulis</i>	3		
myrskrubb	<i>Leccinum holopus</i>	7		
brunskrubb	<i>Leccinum scabrum</i>	15		
svartskrubb	<i>Leccinum variicolor</i>	4		
rødskrubb	<i>Leccinum versipelle</i>	25		
fløyelsrørsopp	<i>Xerocomus ferrugineus</i>	1		
rabarbrasopp	<i>Chroogomphus rutilus-gruppen</i>	4		

rosa sleipsopp	<i>Gomphidius roseus</i>	3		
pluggsopp	<i>Paxillus involutus</i>	5		
seig kusopp	<i>Suillus bovinus</i>	18		
smørsopp	<i>Suillus luteus</i>	4		
sandsopp	<i>Suillus variegatus</i>	25		
kantarell	<i>Cantharellus cibarius</i>	4		
svart ildkjuke	<i>Phellinus nigricans</i>	5		
ospeildkjuke	<i>Phellinus tremulae</i>	1		
	<i>Tubulicrinis subulatus</i>	1		
slyngball	<i>Sphaerobolus stellatus</i>	1		
knivkjuke	<i>Piptoporus betulinus</i>	5		
gelénettsopp	<i>Merulius tremellosus</i>	1		
knuskkjuke	<i>Fomes fomentarius</i>	5		
grovporet vinterstilkjuke	<i>Polyporus brumalis</i>	1		
ostekjuke	<i>Tyromyces chioneus</i>	1		
anissagsopp	<i>Lentinellus cochleatus</i>	1		
olivenoreriske	<i>Lactarius cyathuliformis</i>	1	x	
furumatrikke	<i>Lactarius deliciosus</i>	2		
bølgeriske	<i>Lactarius flexuosus</i>	1		
kokosriske	<i>Lactarius glyciosmus</i>	3		
lakrisriske	<i>Lactarius helvus</i>	4		
rødbrun pepperriske	<i>Lactarius rufus</i>	12		
gulmelksøtriske	<i>Lactarius tabidus</i>	2		
skjeggriske	<i>Lactarius torminosus</i>	19		
hulriske	<i>Lactarius trivialis</i>	11		
gråfiolett riske	<i>Lactarius uvidus</i>	1		
gråriske	<i>Lactarius vietus</i>	4		
kremler	<i>Russula sp.</i>	1		
grønnekremle	<i>Russula aeruginea</i>	1		
turkistraktkremle	<i>Russula chloroides</i>	1		
mild gulkekremle	<i>Russula claroflava</i>	6		
gulrød kremle	<i>Russula decolorans</i>	12		
rødkremle	<i>Russula emetica</i>	3		
bjørketårekremle	<i>Russula gracillima</i>	1		
storkremle	<i>Russula paludosa</i>	6		
vinrød kremle	<i>Russula vinosa</i>	2		
skorpelærsopp	<i>Stereum rugosum</i>	1		
lurvesøtpigg	<i>Phellodon fuliginosalbus</i>	1		
frynsestopp	<i>Thelephora terrestris</i>	1		

tåresopp	<i>Dacrymyces stillatus</i>	1			
rognerust	<i>Gymnosporangium cornutum</i>	1			
tyttebærfjellrødme	<i>Exobasidium splendidum</i>	1			
tyttebærklumpblad	<i>Exobasidium vaccinii</i>	1			
hettemugg	<i>Spinellus fusiger</i>	1			